

88 . Iaz | Comuna: Obreja | Județ: Caraș-Severin | Punct: Troian | Anul: 2000

Anul: 2000

Cod RAN: 53407.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie

Tipuri sit: fără vestigii arheologice, structură de cult/religioasă

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic

Autori: Adrian Ardeț, Lucia-Carmen Ardeț

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Liceul Teoretic "Traian Doda" Caransebeș

Raport

Punctul "Troian" face parte din teritoriul satului Iaz, com. Obreja, jud. Caraș Severin, fiind situat la cca. 300 m E de Rezervația arheologică Tibiscum, care este extinsă pe o suprafață de 17 ha, unde sunt protejate vestigiile arheologice ale castrului roman auxiliar și al vicusului militar. Acest punct arheologic se află situat pe partea stângă a râului Timiș, pe o suprafață de 30 ha, unde se află situat orașul roman, necropola și zona templelor.

Această zonă a început să fie cercetată sistematic încă din anul 1976, când în urma unor sondaje au fost descoperite urmele unor construcții din piatră (Bona/Petrovszky/Petrovszhy, 1982, p. 321 - 323). Pe lângă aceste cercetări au mai fost descoperite și urmele unor morminte romane (Petrovszky, 1979, p. 201 - 214).

Tot în această zonă au mai fost întreprinse unele cercetări la templul închinat lui Apollo, când a fost secționat și drumul roman care traversa orașul (Piso/Rogozea, 1985, p. 211 - 218). Cercetări de ansamblu asupra unui obiectiv arheologic sunt inițiate în anii 1988 - 1989, când sunt dezvelite urmele unei construcții romane (Benea, 1995, p. 149 - 172).

Începând cu anul 1990 au fost descoperite primele elemente arhitectonice din ansamblul clădirii II, urmând ca în toată această perioadă clădirea să fie dezvelită total (Ardeț, 1993, p. 83 - 89; Ardeț, 1994, p. 61 - 66).

Obiectivele cercetării. Campania arheologică din anul 2000 și-a propus ca principal obiectiv finalizarea săpăturilor la această clădire, prin dezvelirea unei suprafețe de 18 m lungime pe 8 m, respectiv 2 m lățime. Această suprafață se afla la S de secțiunea magistrală S. I / 1990.

Rezultatele cercetărilor. Primele lucrări de curățare a terenului și defrișare au fost făcute în luna iulie, urmând ca pe parcursul lunilor august și septembrie să fie efectuate săpături deosebit de interesante până pe data de sâmbătă 30 septembrie 2000, când întreaga suprafață dezvelită a fost acoperită și pregătită pentru conservare.

Înlăturarea pământului modern, cu o grosime ce variază între 0,1 - 0,25 m a dus la identificarea zidurilor ce compun partea de V a clădirii II, în primul rând zidul de incintă, cu o grosime de 0,8 m și cele cinci ziduri ce compartimentează încăperile construcției. Cu o singură excepție, zidurile sunt construite din piatră de râu legată cu mortar, zidul aflat în dreptul m. 13 are o lățime de numai 0,6 m și este construit din piatră de râu legată cu lut.

Din punct de vedere stratigrafic întreaga clădire cunoaște patru nivele de construcție și refacere.

Nivelul I aflat la o adâncime de -2 / -2,1 m se compune dintr-o peliculă foarte fină de lut peste care constatăm prezența arsurii și a cenușii. Acest nivel acoperă un strat destul de consistent de pietriș cu puține urme de arsură și fragmente de chirpic. Materialul arheologic pe acest nivel este destul de puțin, în general fragmente ceramice și bucăți de chirpic.

Peste primul nivel constatăm prezența unui strat compact de nivelare, ce conține pământ brun și nisip, alături de fragmente provenite de la țigle.

Nivelul II acoperă stratul de pământ brun printr-o peliculă de lut de cca. 0,05 / 0,1 m, peste care până la m. 10 constatăm prezența unui strat de cca. 0,3 – 0,4 m de dărâmatură ce conține foarte mult chirpic, tegule sparte și multă arsură. De la m. 10 și până la zidul din dreptul m. 17, constatăm existența podelei construcțiilor din acest nivel. Această podea a suferit o distrugere violentă în urma unui puternic incendiu. Peste această podea am surprins pereții din chirpic căzuți alături de numeroase țigle și bârne arse.

În mare parte materialul arheologic descoperit (majoritatea vaselor sunt întregibile) în această campanie arheologică provine de pe acest nivel.

Peste acest nivel constatăm, la cca. -1 / -1,1 m adâncime, o peliculă foarte fină de lut gălbui cu urme de arsură ce reprezintă stratul de nivelare, ce face trecerea la cel de-al treilea nivel.

Nivelul al III-lea se află între -0,5 / -1 m adâncime și se compune din mai multe straturi succesive de lut brun gălbui ce conține foarte multe urme de mortar, cărămidă, țigle și piatră de râu. Acest nivel reprezintă momentul în care clădirea noastră a fost ridicată în piatră și straturile succesive de lutuală nu sunt altceva decât podelele ce compun interiorul construcției.

Ultimul nivel se compune până în dreptul m. 9 dintr-o peliculă foarte fină de lut cu piatră, care este acoperită la rândul ei de un strat de cca. 0,2 m de lut gălbui. Între m. 10 și 17 constatăm prezența unui strat destul de consistent de pietriș și piatră folosită ca pavaj, este curtea interioară a clădirii pavată cu piatră de râu.

Curtea este acoperită tot de un strat de lut gălbui ce are în componență foarte multe tegule și cărămizi.

Scurtă descriere a descoperirilor. Campania arheologică desfășurată în anul 2000 la Tibiscum a fost deosebit de fructuoasă din punct de vedere al descoperirilor arheologice. În primul rând vom menționa obiectele din fier și bronz, materializate prin numeroase monede, obiecte din fier și o foarte frumoasă fibulă din bronz. Un loc aparte îl reprezintă obiectele din sticlă și ceramică. Majoritatea vaselor descoperite sunt întregibile având forme cunoscute în mare parte dar și unele oale cu o destinație specială.

Cele mai deosebite descoperiri sunt vasele cunoscute sub denumirea de terra sigillata, în această campanie au fost scose la suprafață trei vase întregibile dintre care unul cu ștampila producătorului. Materialul arheologic descoperit se afla depozitat în cadrul Muzeului Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță din Caransebeș.

Cronologic cercetările noastre vin să confirme ipotezele mai vechi privind evoluția acestei construcții. Din acest punct de vedere menționăm faptul că primul nivel este contemporan cu momentul războaielor daco-romane, cel de-al doilea nivel poate fi datat la mijlocul secolului al II-lea, urmând ca cel de al III-lea nivel să fie contemporan cu ridicarea în piatră a construcției noastre. Ultimul nivel se datează la mijlocul secolului al III-lea când se produc și ultimele refaceri în cadrul acestei construcții.

Obiectivele cercetărilor viitoare. În cadrul programului de cercetare arheologică sistematică de la Tibiscum, pentru următoarea perioadă de timp, ne-am propus dezvelirea celei de-a treia clădiri printr-o casetă cu dimensiunile de 10 x 10 m. Această clădire se află situată la E de cea cercetată de colectivul nostru până în prezent.

Un alt obiectiv major îl constituie surprinderea limitelor orașului antic prin executarea a două secțiuni magistrale care să identifice existența sistemului de fortificare.

Propuneri de conservare. O dată finalizate lucrările de cercetare arheologică de la clădirea II, urmează firesc și lucrări de conservare și restaurare în vederea punerii în valoare a acestui important obiectiv arheologic. Anul acesta am reușit ca întreaga săpătură de pe toată suprafața construcției să fie acoperită, rămânând numai zidurile la suprafață ce au o elevație de cca. 0,5 m.

Pentru viitorul apropiat propunem lucrări de conservare a zidurilor de la clădirea I cercetată în perioada anilor 1988 - 1989, cât și a clădirii II, alături de obținerea statutului de rezervație arheologică pentru toată zona aflată în perimetrul satului Iaz, comuna Obreja, județul Caraș Severin.

Informații suplimentare online

[Raportul 1208 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
